

De Verenigingsbox helpt bestuurders de dialoog over 'Sportiviteit & Respect' op gang te brengen

# EEN GEREEDSCHAPS- KIST VOL MET TIPS EN PRAKTIJK- VOORBEELDEN



Door: Dolf van Sommeren

Iedere bestuurder wil graag een sterke vereniging waarin sportief en respectvol gedrag de norm zijn en waar leden zich thuis voelen. De vraag waar veel verenigingsbestuurders mee worstelen is echter hoe het gesprek over 'Sportiviteit & Respect' op gang te brengen binnen een vereniging. De oplossing hiervoor lijkt te zijn gevonden in de vorm van een toolkit voor verenigingen met tips en praktijkvoorbeelden: *de Verenigingsbox*.

In december 2012 lanceerde de KNVB als eerste sportbond de Verenigingsbox. Een 'gereedschapskist' vol met 'gereedschap' voor verenigingsbestuurders om te werken aan een voetbalclub waar sportief en respectvol gedrag de norm zijn. Om de toepasbaarheid van de Verenigingsbox te toetsen is deze door KNVB verenigingsondersteuners in de tweede helft van het seizoen 2012/2013 bij 150 voetbalclubs geïntroduceerd. De ervaring die deze clubs hebben opgedaan is gebruikt om de Verenigingsbox door te ontwikkelen. Ook nu er een volwaardige toolkit voorhanden is worden al naar gelang de behoefte en ontwikkelingen nog steeds aanpassingen gemaakt. Voetbalclubs die al werken met

een Verenigingsbox zijn enthousiast. "Het biedt hen namelijk een duidelijk stappenplan om de basis van de vereniging te versterken en met het thema 'Sportiviteit & Respect' aan de slag te gaan" laat de ontwikkelaar van de KNVB Verenigingsbox, Mar Schuringa, weten. Voor de KNVB een reden om de Verenigingsbox op grotere schaal te verspreiden. Zo gaan ook in seizoen 2013/2014 weer vele voetbalclubs met de Verenigingsbox aan de slag.

#### **Sportiviteit & Respect borgen**

Het succes van de KNVB Verenigingsbox is niet onopgemerkt gebleven. Zo is er vanuit het programma 'Naar een veiliger sportklimaat (VSK)' veel interesse voor dit door de

KNVB ontwikkelde product, vertellen Janine Plezier en Yvette van de Graaf. Zij coördineren vanuit VSK de ontwikkeling van de Verenigingsbox voor andere sportbonden. De interesse in de Verenigingsbox werd gewekt omdat vanuit VSK continu wordt gezocht naar manieren om het gedrag binnen een vereniging en andere, meer specifieke, onderwerpen onder de aandacht te brengen en te borgen binnen sportbonden en -verenigingen. "Want ook na afloop van VSK moet er aandacht zijn voor deze thema's" benadrukt Janine. De Verenigingsbox moet hieraan bijdragen door verenigingsbestuurders handvatten te bieden om zelfstandig en continu te werken aan een sterke vereniging waarin men op een sportieve en respectvolle manier met elkaar omgaat, ook na 2016.

#### **Dialoog aangaan**

De onderwerpen die met de Verenigingsbox worden aangestipt zijn divers. Van het opstellen van gedragsregels tot het organiseren van bijeenkomsten voor de verschillende 'doelgroepen' binnen een vereniging. Want een vereniging kent verschillende doelgroepen die elk vragen om een andere benadering als het gaat over sportiviteit. "Een coach heeft een andere rol binnen een vereniging dan een scheidsrechter of een ouder. Houd je daar geen rekening mee, dan dringt de boodschap niet door", legt Yvette uit. De Verenigingsbox moet verenigingsbestuurders stimuleren en inspireren om de dialoog aan te gaan met andere bestuurders, trainers en coaches, (club)scheidsrechters,



**“Een vereniging kent verschillende doelgroepen die elk vragen om een andere benadering als het gaat over sportiviteit”**

vrijwilligers, sporters en ouders binnen hun vereniging. Ter ondersteuning wordt hen een kader geboden. Aandachtspunten, met ter inspiratie tips en praktijkvoorbeelden van verenigingen met een succesvolle aanpak. Het integrale en praktische karakter van de Verenigingsbox maakt het tot een overzichtelijk en handzaam hulpmiddel voor verenigingsbestuurders die graag aan de slag willen met het thema ‘Sportiviteit & Respect’, maar nog niet goed weten hoe.

**Van sportspecifiek naar sportgeneriek**

In eerste instantie was het streven om iedere sportbond de mogelijkheid te bieden een sportspecifieke Verenigingsbox te ontwikkelen. Zodoende is begin 2013 een start gemaakt met de bonden die interesse hadden in een sportspecifieke Verenigingsbox. Zo hebben de Nefub, KNHB, NBB, NTTB en KNGU, in navolging van de KNVB, hun eigen sportspecifieke Verenigingsbox ontwikkeld. Het uitgangspunt was de al bestaande KNVB Verenigingsbox. Elk van de vijf bonden is voor zichzelf nagegaan welke onderdelen van de bestaande Verenigingsbox relevant zijn voor haar verenigingen en welke niet. De onderdelen die behouden bleven zijn vervolgens sportspecifiek gemaakt door teksten te herschrijven en het voetbalgeoriënteerde beeldmateriaal te vervangen door afbeeldingen die passen bij de eigen sport. De vijf sportspecifieke Verenigingsboxen stonden in het najaar 2013 klaar om verspreid te worden onder de verenigingen. Inmiddels maken de eerste turn-, floorball- en basketbalverenigingen al dankbaar gebruik van deze toolkit en heeft de KNHB tijdens het Nationale Hockey Congres haar Verenigingsbox onder de aandacht gebracht van verenigingsbestuurders.

Janine vervolgt: “wat tijdens de ontwikkeling van de vijf sportspecifieke Verenigingsboxen opviel was dat de bonden onafhankelijk van elkaar vrijwel identieke producten ontwikkelden.” Daarom is besloten om af te zien van het

ontwikkelen van nog meer sportspecifieke Verenigingsboxen. Het alternatief dat wordt geboden bestaat uit een sportgenerieke Verenigingsbox. Op basis van de ervaring die is opgedaan met het ontwikkelen van sportspecifieke Verenigingsboxen is er een Verenigingsbox ontwikkeld die binnen alle takken van sport toepasbaar is. Door voor bonden de optie open te houden deze sportgenerieke Verenigingsbox op onderdelen aan te passen is het nog steeds mogelijk om tot op zekere hoogte een sportspecifiek product te ontwikkelen. Zo kan de inleiding door een bond herschreven worden en wordt het seizoenplan, een stappenplan hoe de Verenigingsbox in te zetten gedurende het seizoen, aangepast aan de betreffende sport. Ook wordt het logo van de bond op de Verenigingsbox afgebeeld en kunnen bonden zelf bepalen welke beleidskaarten, 20 themakaarten met theorie, tips en praktijkvoorbeelden, zij opnemen in ‘hun’ Verenigingsbox. Verder bestaat de Verenigingsbox uit

een coachboekje waarin het principe van ‘Sportief Coachen’ wordt uitgelegd. Op eigen kosten kunnen bonden ook iets extra’s toevoegen aan de Verenigingsbox, bijvoorbeeld een spelregelboekje. ●

*Verenigingsbestuurders die interesse hebben in de Verenigingsbox kunnen voor meer informatie contact opnemen met hun bond.*

.....  
**Dolf van Sommeren heeft in 2013 de master Sportbeleid en Sportmanagement (Universiteit Utrecht) afgerond en is sinds 2011 werkzaam voor NOC\*NSF. Daar is hij werkzaam geweest binnen diverse projecten met betrekking tot de maatschappelijke kwaliteit van sport. Momenteel is hij betrokken bij de communicatie binnen en vanuit het programma ‘Naar een veiliger sportklimaat’. Dolf is bereikbaar via [dolf.vansommeren@nocnsf.nl](mailto:dolf.vansommeren@nocnsf.nl).**  
 .....

